การนำเสนอภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม และความคิดเห็นของนักวิชาการ และนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์

นาย ศุภสิทธิ์ ศรีสวัสดิ์ศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 ISBN 974-331-686-8 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FRONT PAGE NEWS PHOTO PRESENTATION OF POPULAR DAILY NEWSPAPER AND OPINION OF JOURNALISM SCHOLARS

Mr. Supasit Srisawathsak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 978-331-686-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำเลนอภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชา-
	นิยมและความคิดเห็นของนักวิชาการและนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์

โดย

นายศุภสิทธิ์ ศรีสวัสดิ์ศักดิ์

ภาควิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ นั้นทริกา คุ้มไพโรจน์

บัณฑิดวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมกา (รองศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี หิรัญรักษ์)

วารย์ที่ปรึกษา (รองศาสตราชารย์นันทริกา คุ้มไพโรจน์)

.....กรรมการ (รองศาสตราจารย์รจิตลักขณ์ แสงอุไร) หุภลิทธิ์ ครืลวัสดิ์คักดิ์: การนำเสนอภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม และ ความคิดเห็นของนักวิชาการและนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์ (FRONT PAGE NEWS PHOTO PRESENTATION OF POPULAR DAILY NEWSPAPER AND OPINION OF JOURNALISM SCHOLARS.) อ.ที่ปรึกษา: รศ.นันทริกา คุ้มไพโรจน์, 157 หน้า. ISBN 974-331-686-8.

การวิจัยนี้ มีวัดถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวน ลักษณะ ประเภท แหล่งที่มา และการประเมินคุณสมบัติภาพ ข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสดรวมไปถึงการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการคัดเลือกและนำเสนอภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับ อีกทั้งการสำรวจความ คิดเห็นของนักวิชาการและนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์จาก 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยมทั้ง 3 ชื่อฉบับมีจำนวนภาพข่าวหน้าหนึ่งมาก น้อยแตกต่างกันไป ส่วนลักษณะของภาพข่าวในหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยมเสนอภาพ ข่าว ณ ที่เกิดเหตุมากกว่าภาพข่าวที่เตรียมไว้ล่วงหน้า ประเภทของภาพข่าวที่หนังสือพิมพ์ประเภทนี้นำเสนอใน หน้าหนึ่งมากที่สุดคือ ภาพข่าวอุบัติเหตุ อาชญากรรม ภัยพิบัติ รองลงมาคือ ภาพข่าวการเมืองการทหาร ภาพข่าว บันเทิง ส่วนภาพข่าวการศึกษาและภาพข่าวกีฬามีจำนวนนำเสนอน้อยที่สุด

การประเมินคุณสมบัติของภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม พบว่า ภาพข่าว หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม มีคุณสมบัติทางกายภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี คุณสมบัติด้านเนื้อหา นั้น ภาพข่าวหน้าหนึ่งส่วนมากมีคุณสมบัติด้านความเด่นและการสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหาข่าวมากที่สุด

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการและนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่งของ หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม พบว่า นักวิชาการ และนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อภาพ ข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยมไม่แดกต่างกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนในการคัดเลือกภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยมพบว่า ผู้มีส่วนในการคัดเลือกภาพข่าวหน้าหนึ่งได้คัดเลือกภาพเหตุการณ์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และนำเสนอด้วยความรวด เร็วและตรงไปตรงมา โดยพิจารณาจากความเด่นและผลกระทบต่อสังคมเป็นหลัก

ภาควิชา .วุวรุสวรุสน.เทศ	ลายมือชื่อนิสิต พระ ปร.
สาขาวิชาถว.รหนังสือพื้มพ์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิจากรไก วางไกรไ
ปีการศึกษา2541	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ำแห่งแบบัยยุทกัดยักวิทยามหมากายเยกรอนก็เพื่อว่าเห็น กฎแกระ

##397 19030 28 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: OPINION / FRONT PAGE / NEWS PHOTOS / PRESENTATION

SUPASIT SRISAWATHSAK: FRONT PAGE NEWS PHOTO PRESENTATION OF POPULAR

DAILY NEWSPAPER AND OPINION OF JOURNALISM SCHOLARS. THESIS ADVISOR:

ASSOC, PROF, NANTARIGA KOOMPIROCHANA. 157 pp. ISBN 974-331-686-8.

The aim of this research is to study the volume, characteristics, type, source and quality of front

page news photos of popular daily newspapers, namely, Thai Rath, Daily News and Khao Sod, in addition

to interviewing the people who are involved in selecting and presenting front page news photos for each

newspaper. The research also includes a survey of the opinion of journalism scholars and students from

six universities, namely, Chulalongkorn University, Thammasat University, Kasetsart University, Thai

Chamber of Commerce University, Bangkok University and Rangsit University regarding front page news

photos of popular daily newspapers.

The findings reveal that all three popular daily newspapers contain different volume of front page

news photos. As regards the characteristics of front page news photos, it is found that popular daily

newspapers present news photos taken at the site of the event more often than those prepared in advance.

The type of news photos most frequently presented on the front page of these newspapers are those

dealing with accident, crime and Disaster. Less frequently presented news photos are those dealing with

politics, military affair and entertainment. The least frequently presented are news photos dealing with

education and sports.

In assessing the quality of front page news photos of popular daily newspapers, it is found that the

physical quality is good, the content is outstanding and correlates well with the news content.

The survey of the opinion of journalism scholars and students regarding front page news photos of

popular daily newspapers reveals that there is no significant difference in their opinions towards front page

news photos.

The interview of the people who are involved in selecting front page news photos of popular daily

newspapers reveals that they select news photos of actual events and present them in a prompt and

straightforward manner based upon their outstandingness and impact upon society.

ภาควิชาวารสารสน เทศ

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์

ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต *ฟล์ย์ ฟล*า. ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ริการ์ก กุล.ภา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือของบุคคลหลายท่านด้วยกัน เริ่ม จากผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ้มไพโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นผู้ กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจทานข้อมูล และเอาใจใส่ผู้วิจัยจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี หิรัญรักษ์ และรองศาสตราจารย์ รจิตลักขณ์ แลงอุไร ที่ทั้งสองท่านให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ชอุ่ม ประเสริฐกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรพล ชลวิไล ที่แนะนำแนวทางในการประเมินคุณสมบัติของภาพข่าว

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนในการคัดเลือกภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสด ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ และขอขอบคุณนักวิชาการ และนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกๆ ท่านที่ช่วย ดำเนินการให้การวิจัยเป็นไปได้ด้วยดี อีกทั้งคุณพี่ณรงค์กรณ์ มั่นชาวนา ที่ช่วยเหลือในเรื่องการ วิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ปริญญาโททุกท่านที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบุพการีทั้งสองท่านที่ช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้วิจัยมาโดย ตลอด

ศุภสิทธิ์ ศรีสวัสดิ์ศักดิ์

สารบัญ

บทคัดย่อ	อภาษาไทย	ঀ
บทคัดย่อ	อภาษาอังกฤษ	. ବ
กิตติกรร	มประกาศ	. ฉ
สารบัญ		U
สารบัญต	ทาราง	ฏ
สารบัญแ	เผนภูมิ	ฑ
บทที่		
1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์วิจัย	7
	คำถามนำวิจัย	7
	สมมติฐานการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	8
	ข้อตกลงเบื้องต้น	8
	นิยามศัพท์	9
	ข้อจำกัดของการวิจัย	13
	ประโยชน์ของการวิจัย	13
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
	แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์	14
	แนวคิดเกี่ยวกับหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์	21
	แนวคิดเกี่ยวกับข่าว	23
	แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ	27
	แนวคิดเกี่ยวกับภาพข่าว	30
	แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	37
	การวิเคราะห์เนื้อหา	41
	งางเวิลัยที่เกี่ยวข้อง	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3	ระเบียบวิธีวิจัย 5	1		
	การสัมภาษณ์บรรณาธิการ บรรณาธิการหน้าหนึ่ง			
	หัวหน้าฝ่ายภาพ 5	1		
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	i1		
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	1		
	การวิเคราะห์เนื้อหา 5	2		
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 5	2		
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5			
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 5			
	การสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการ และนักศึกษา			
	ด้านวารสารศาสตร์ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่ง	54		
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	j 4		
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5	6		
	หลักเกณฑ์ในการให้คะแนน			
	การทดสอบเครื่องมือ	57		
	การเก็บรวบรวมข้อมูล			
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย ร	57		
	การประมวลผลข้อมูล เ			
	·			
4	ผลการวิจัย 5	58		
	ส่วนที่ 1 ผลการแจกแจงภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์			
	รายวันประเภทประชานิยม	59		
	1.1 จำนวนของภาพข่าวหน้าหนึ่ง ร	59		
	1.2 ภาพข่าวหน้าหนึ่งตามลักษณะของภาพข่าว			
	1.3 ภาพข่าวหน้าหนึ่งตามประเภทของข่าว	61		
	1.4 ภาพข่าวหน้าหนึ่งตามแหล่งที่มีของภาพข่าว			
	1.5 คุณสมบัติทางกายภาพของภาพข่าวหน้าหนึ่ง			
	 คุณสมบัติทางด้านเนื้อหาของภาพข่าวหน้าหนึ่ง			

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4	ผลกา ร วิจ	วัย	
	ส่วนที่ 2	ผลการแจกแจงความคิดเห็นของนักวิชาการ และนักศึกษา	
		ด้านวารสารศาสตร์ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์	
		รายวันประเภทประชานิยม	. 70
		2.1 ข้อมูลทั่วไป	70
		2.2 พฤติกรรมการอ่านและดูภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
		ของนักวิชาการ	. 71
		2.3 พฤติกรรมการอ่านและดูภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
		ของนักศึกษา	72
		2.4 ความคิดเห็นที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่งของนักวิชาการ	
		2.5 ความคิดเห็นที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่งของนักศึกษา	
		2.6 ความคิดเห็นที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่งของเพศชาย	
		2.7 ความคิดเห็นที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่งของเพศหญิง	
	ส่วนที่ 3	ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการคัดเลือก	
		ภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันประเภท	
		ประชานิยม	82
	ส่วนที่ 4	การทดสอบสมมติฐาน	91
5	สรุปผล	การวิจัย อกิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
	ู สรุปผ	ลการวิจัย	98
	•	รายผล	
	ข้อเส	นอแนะ	119
	v 6		

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก	ก		
		ลักษณะทั่วไป และตัวอย่างหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	127
		ลักษณะทั่วไป และตัวอย่างหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์	131
		ลักษณะทั่วไป และตัวอย่างหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ข่าวสด	135
ภาคมมาก	6 1		
ภาคผนวก	Ш	แผนภูมิ	400
		ମଧ୍ୟ ନୟୀୟ	139
ภาคผนวก	ନ		
		แบบวิเคราะห์ภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
		แบบประเมินคุณสมบัติภาพข่าวหน้าหนึ่ง	148
		แบบสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการและนักศึกษา	
		ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่ง	149
		แบบสัมภาษณ์	154
ประวัติผู้เขี	ยง	и	157

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงจำนวน (รัอยละ) ของภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน	
	ประเภทประชานิยม 3 ชื่อฉบับ	
2.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของภาพข่าวหน้าหนึ่งตามลักษณะของภาพข่าว	60
3.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของภาพข่าวหน้าหนึ่งตามลักษณะของภาพข่าว	
	โดยแยกชื่อหนังสือพิมพ์	61
4.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของภาพข่าวหน้าหนึ่งตามประเภทของข่าว	62
5.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของภาพข่าวหน้าหนึ่งตามประเภทของข่าว	
	โดยแยกตามชื่อหนังสือพิมพ์	64
6.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของภาพข่าวหน้าหนึ่งตามแหล่งที่มาของภาพข่าว	66
7.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของภาพข่าวหน้าหนึ่งตามแหล่งที่มาของภาพข่าว	
	โดยแยกตามชื่อหนังสือพิมพ์	67
8.	แสดงคะแนนเฉลี่ย และ ร้อยละ คุณสมบัติทางกายภาพ	
	ของภาพข่าวหน้าหนึ่ง	68
9.	แสดงคะแนนเฉลี่ย และ ร้อยละ คุณสมบัติทางทางด้านเนื้อหา	
	ของภาพข่าวหน้าหนึ่ง	69
10.	แสดงจำนวน และร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ	
	และนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์	70
11.	แสดงจำนวน และร้อยละพฤติกรรมการอ่าน และดูภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
	ของนักวิชาการกลุ่มตัวอย่าง	71
12.	แสดงจำนวน และร้อยละพฤติกรรมการอ่าน และดูภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
	ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง	72
13.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ความคิดเห็นของนักวิชาการด้านวารสารศาสตร์	
	ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่ง ในหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม	73
14.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านวารสารศาสตร์	
	ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่ง ในหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม	75
15.	แสดงจำนวน (รัอยละ) ความคิดเห็นของเพศซาย ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
	ในหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม	77
16.	แสดงจำนวน (ร้อยละ) ความคิดเห็นของเพศหญิง ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
	ในเหมังสือพิมษ์เรายวันประบภทประชาทิยน	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารา	างที่	หน้า
17.	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของจำนวนเฉลี่ยของ ภาพข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ	00
18.	มาพชาวหนาหนงเนหนงสอพมพ 3 ชอนบบ	92
	หน้าหนึ่ง แบ่งตามลักษณะของภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ	93
19.	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของจำนวนูเฉลี่ยของภาพข่าว	
	หน้าหนึ่ง แบ่งตามประเภทของข่าวในหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ	94
20.	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของจำนวนเฉลี่ยของภาพข่าว	
	หน้าหนึ่งตามแหล่งที่มาของภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ	95
21.	แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างนักวิชาการ	
	และนักศึกษากับความคิดเห็นที่มีภาพข่าวหน้าหนึ่ง	
	ในหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม	96

สารบัญแผนภูมิ

เผนภูมิที่		หน้า
1.	แผนภูมิแสดงจำนวนภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์	
	รายวันประเภทประชานิยม 3 ชื่อฉบับ	139
2.	แผนภูมิแสดงจำนวนภาพข่าวหน้าหนึ่งตามลักษณะของภาพข่าว	
	โดยแยกชื่อหนังสือพิมพ์	140
3.	แผนภูมิแสดงจำนวนภาพข่าวหน้าหนึ่งตามประเภทของข่าว	
	โดยแยกชื่อหนังสือพิมพ์	141
4.	แผนภูมิแสดงจำนวนภาพข่าวหน้าหนึ่งตามแหล่งที่มาของภาพข่าว	
	โดยแยกชื่อหนังสือพิมพ์	142
5.	แผนภูมิแสดงคะแนนเฉลี่ยคุณสมบัติทางกายภาพ	
	ของภาพข่าวหน้าหนึ่ง	143
6.	แผนภูมิแสดงคะแนนเฉลี่ยคุณสมบัติทางด้านเนื้อหา	
.	ของภาพข่าวหน้าหนึ่ง	144
7.	แผนภูมิแสดงคะแนนเฉลี่ยระหว่างเพศกับความคิดเห็น	144
7.	•	
	ที่มีต่อภาพข่าวหน้าหนึ่ง	145
8.	แผนภูมิแสดงคะแนนเฉลี่ยระหว่างนักวิชาการและนักศึกษา	
	on local delication of the second of the sec	4.40